

محترم صبور سرباز سینماگر ورزیده کشور ما

گفت و شنود با محترم صبور سرباز

هنر پیشه شناخته شده، ورزیده و با

استعداد دنیای هنری فلم و سینما

مصاحبه کننده : انجنیر عبدالقادر مسعود

در دنیای پر بار، درخشان، شگوفان و زیبای هنر، هنری فلم، سینما و تیاتر نیاز ملی و دستاورد انسانی است، که در رشد و بالندگی تمدن و فرهنگ یک جامعه نقش مؤثر، پیشرو و سازنده دارد.

در کشور ما مثل سایر ملل جهان، فلم، سینما و تیاتر نیز به حیث یکی از هنرهای شایسته، جالب و چشمگیر مورد استقبال و حمایت مردم ما قرار گرفته است.

در دوران جنگ های داخلی با وجودیکه به هنر و فرهنگ ما بی باکانه کم توجهی صورت میگرفت، هنرمندان ما و به خصوص دست اندرکاران هنر فلم، سینما و تیاتر توانستند با ساختن فلم های گوناگونی هنری، مستند و داستانی رسالت شان را در بدترین شرایط نیز به خوبی ایفا نمایند.

محترم صبور سرباز از جمله شخصیت های با استعدادی است که با اندوخته های هنری شان در تولید و مونتاز فلمهای هنری، مستند و داستانی سهم فعال داشته اند.

استاد پوهاند مجاور احمد زیارزمور د هیواد نومیالی هیواد پال، نامتو ژبپوهاند، د پښتو ژبې او ادب علمي او اکادیمیک شخصیت او

څېړونکي د محترم صبور سرباز د هنري سټي په تړاو په خپله يوه
ليکنه کې داسې وايي :

((زموږ د فرهنگ و هنر پر هسک ځلېدلی

سبا ستوری

د صبور توفان غوندي بنايسته ډېرو غورېدلو هنري وړتياوو او
استعدادونو دا را زباده کړې چې افغاني ټولنه له بډايه تاريخي
فرهنگي برم و پرتم سره، د سيمي او ان نړۍ پرکچ د پوهې او
فرهنگ پوره پټتوان (پوتنسيال) درلودلی او همدا چې رښتینو بچيانو ته
يې د کړتوان (با لقوه) توان لاره روده هواره شوې ، خپل پټ استعداد
او وړتيا يې د کړن په ډگر کې ازمایلي او پر کاراچولي، هېڅ عرب
او عجم ترې د سيالی میدان نه دی وړی.

په دغه لار ولوري کې صبور توفان رافت همداسې يو نېکمرغه
او کمسارې سټه وه چې له خورا لږکي سلني افغانانو په لږ کې يې
روښاندي کورني او بيا يې پسي د پلازمېنې پرکچ روڼلي ټولنيز
ښاري چاپېريال د فني- هنري ارمان د خړوبتيا او سمسورتيا گلباغچي
پر مخ پرا نېستي دي.

لومړی وار د يوه ځوان هنرمند په توگه د(آريانا فيلم) په ځانگړي
ټولنه کې پر کار پيل وکړ. هلته لږ مهال روسته په يوه ((اختر مسخره))
نومي فيلم کې يو کوشني نقش ولوباوه. که څه هم هغه فيلم په ښکاره
يوکوميدي فلم برېښېده، خو داچې د الماني کفکا د پېښاوو صادق هدايت
او بيا د هغه افغان پېښاوو رهنورد زرياب د ورته بدنام سبک ناولي
ناول پر بنسټ رغېدلی وو، خو زموږ تنکي ځوان هنرمند يې د دې
جوگه کړ چې د خاورې او خلکو د ننگ وپټ په ژغورنده سنگر کې د
سربايلي (صبور) نومي سرباز يوې ليکلي سپنارو ته په خپله پرلپسې

غورېدونکې هنري وړتيا د يوه ښکلې فيلم جامه ورواغوندي؛ او ان تردې چې پخپله هم د (صبورسرباز) په نامه کلونه کلونه د هر مينوال پر ژبه بهاند پاتې شي!

هسي خو له هماغه نامي فيلم راهيسي د دغه ټولمنلي، زيارکښ او نوبتگر افغان هنرمند له برمياي نامه او کارنامو سره زماغور و سترگي روږدي او روڼلي ول، خو دا لمړی ځل وو چې ډېرکاري فرهنگيال دوست انجنير قادر مسعود راته په خپله ښايسته ښکلې ټولگه کې ورسره د رانغښتې زړه وړونکې مرکې او ژوندليک له لارې پوره راوپېژاند او د دغه څو لیکو د وړدالۍ کولو وياړ يې راپه برخه کړ.

داچې کله زمور ټولمنلی هنرمند د هماغه ورکښي او ځلميني مهالپېر کابل ښار د سيمي او نامرو او ناخوانو گاونډيانو تورو غډيو توري تپښتې ته اړپست او د نورو بېشمېرو هېوادوالو او بيا هنرمندانو غونډې لوېديځ ته راجلا وطن شو، هغه هم نامي بندري هېواد (هالېنډ) ته، نو بياهم ارام کښې نناست، خپل هېواد مېشتي او بهر مېشتي مينوال يې نهيله پرېښول او په بېلابېلو انټرنېټي لارو رودو يې ورسره خپلې نوې نوې هنري پنځونې شريکي وساتلي ...

پرېږدئ، زمور د فن و هنر پر اسمان راځلېدلی او ټولمنلی (صبور سرباز) مو د سترو ستومانو قافلو د بيا پرمخيون په موخه همداسې بلنده بلينډه (مشعل فروزان) اوسي ...

د لا ډېرو هنري پنځونو په پار ورته روغ و رغاند ژوند غواړم!

په درسته فرهنگي افغاني مينه

ستاسې د ټولو زيار))

فلمسازان و هنرپیشه های واقعی و هدفمند فلم ، سینما و تیاتر در تمام دنیا تلاش میورزند تا در آثار هنری خود مطابق به فرهنگ ، کلتور عنعنات، رسوم و آداب پسندیده کشور های شان حقایق و واقعیت ها عینی جامعه را بیان نمایند. به همین دلیل است که در جهان، هنر و صنعت فلم، سینما و تیاتر از رشد، تکامل و تحول چشمگیر برخوردار بوده و به مدارج عالی پیشرفت و بالندگی خود رسیده است.

محترم صبور سرباز درکنار شخصیت های شناخته شده دنیای هنر فلم، سینما و تیاتر وطن ما، یکی از چهره های محبوب ، ورزید و با استعدادی است، که با تلاش، کارکردها و آثارش توانسته است بهترین و انسانی ترین پیامش را به شیفتگان هنر و معرفت برساند.

محترم صدیق کاوون توفانی نویسنده توانا، ادیب و شاعر شناخته شده، آگاه و مبتکر در یکی از نوشته های خود در مورد شخصیت صبور سرباز چنین میفرمایند :

((سال های جنگ بود و جنایت. از هر سو خون و آتش میبارید. باند های آدمکش تلاش میورزیدند که فضای ترس و وحشت را بر کشور حاکم سازند. آنان سعی می کردند که از طریق سوزاندن فابریکه ها، مکاتب، سینما ها و همچنان ترور و کشتار بی رحمانه استادان، انجنیران، هنرمندان و اهل دانش و فرهنگ، جلو رشد و انکشاف کشور را نه تنها در ساحه اقتصاد، بلکه در سایر عرصه های زنده گی، منجمله هنر و فرهنگ نیز بگیرند.

سینمای نوپای افغانستان که با جلب و جذب استعداد های جوان ، به سوی شگوفایی، گام بر میداشت ، نیز با دشواری های گوناگون، از جمله تهدید هنرپیشه ها مواجه بود.

با وجود فضای ترس و وحشت، بودند جوان های سر سپرده و عاشق هنر تمثیل و سینما که عاشقانه به سینما رو آوردند و در امر بزرگ میهنی رشد فرهنگ سهیم شدند.

یکی از این جوانان هنرمند، صبور طوفان بود که در فلم «صبور سرباز» بازی کرد. همبازی صبور طوفان در این فلم عادلہ جان ادیم بود که هر دوی شان خوب درخشیدند و در ایفای نقش های شان موفق بودند.

زمانی که فلم صبور سرباز از طریق تلویزیون افغانستان به نشر رسید، با استقبال بی مانند مردم روبرو گردید. با وجود آنکه صبور پیش از آن هم در فلمهای:

اختر مسخره»، «گناه»، «پرندہ های مهاجر»، «مزرعه سبز» و «... در نقش های گوناگون خوب درخشیده بود، ولی با فلم صبور سرباز به شهرت رسید و به دنیای دل های بیننده ها راه یافت.))

او همداسی زمور د هیواد پېژندل شوی علمی او ادبی شخصیت، نوبستگر، مخکښ شاعر او هڅاند لیکوال بناغلی عبدالغفور لیوال په خپله یو لیکنه کې د بناغلي صبور سرباز د سټې په تړاو داسې وایي:

((صبور سرباز د یوه نسل لپاره د حماسو نوستالژي

زه لا زلمکی وم، چې صبور طوفان (رأفت) په " صبور سرباز " فلم کې وځلېد. صبور سرباز به له لومړنیو افغاني فلمونو څخه و، چې د جوړېدو پرمهال یې د افغانستان ملي تلویزیون د خپرېدو اعلان خپور کړ او خلک یې خپرېدو ته په تنده او تمه منتظر ول. فلم د ملي او مستقلانه دفاع په زمانه کې د یوه افغان سرتیري د مېړانې، شجاعت، مینې، هیلو او ژوند انځور وړاندې کاوه، چې له هېواد څخه د دفاع هوډ، د خپلې مینې یادونه او د ژوند غوښتنو پر سر اخیستی و:

د چا خیال، د ژوندون غم د وطن فکر

دا وړوکی زړه می خو حایه تقسیم دی

سلیم راز

مورن هلکانو صبور سرباز فلم په مینه ولیده او سبا مو په بنوونځي کې دېرې کیسي وکړلې، په دې فلم کې د بناغلي صبور طوفان کرکټر او شخصیت خورا په زړه پورې و. دی په خپل دغه لومړني مهم فلم کې داسې وځلېده، چې د دېرو خلکو زړونو ته یې لاره وکړه، په هغه وخت کې د کابل مهمو مجلو د هغه په اړه لیکنې او عکسونه خپاره کړل. څپرې یې د یوه مهربان، څه ناڅه ساده، مبین او مېړني افغان ځانگړني درلودې، چې له خپل هېواد څخه د دفاع شور یې له سترگو څخه ورېده.

صبور سرباز فلم اوس هم د افغانستان د همدغه نننیو شرایطو بڼه استازولي کړلای شي. همدا نن هم زموږ ملي دفاعي او امنیتي زړور ځواکونه د صبور طوفان په شان زرگونه اتل سرتیري لري، چې له خپل وطن څخه دفاع کوي.

زما په یاد ده؛ دېرو خلکو غوښتنه کوله، چې صبور طوفان دې په نورو فلمونو کې هم نقش ولوبوي او د مستقلانه دفاع دغه نوستالژیکه څېره دې خلکو ته د تېرو خورو زمانو حسرت بیا بیا ورپه زړه کړي. خو صبور له هماغه فلم سره ولاړ او تر نن پورې یې بیا چا کوم څرگند هنري فعالیت ونه لیده. زه له خپل درانه دوست بناغلي انجنیر صاحب مسعود څخه مننه کوم، چې د خپلو هنري - فرهنګي هڅو په لړ کې یې د دغه نوموتي سپاهي یاد راتازه کړ او یوځل بیا یې خپل ولس ته ورپه یاد کړ.

په تلوتلو کې له ملي راډیوتلوویزیون څخه غواړم، چې یا دې د صبور سرباز په شان نوي هڅونکي حماسي فلمونه جوړ کړي او یا دې هم د

صبور طوفان شهکار حماسی فلم (صبورسرباز) بیا بیا خپور کړي،
چې د وطن دوښمنان مختوري او د وطن ريښتيني مدافعين سرلوري
کړي.

درنښت

څېړنوال عبدالغفور لېوال))

دوستان عزيز :

به خاطرې شناخت بيشترې اين چهره موفق هنري با او گفت و شنودی
انجام داده ام که توجه شما دوستان اهل هنر، ادب و فرهنگ را به آن
جلب مينمايم.

محترم صبور سرباز به شما و همه هموطنان عزيز خود عرض سلام و
ادب دارم، اجازه بدهيد پرسش های خود را آغاز نمايم.

از شما دوست عزيز انجنير عبدالقادر مسعود سپاسگزارم. من در خدمت
شما و علاقمندان گرامی ام هستم.

پرسش : محترم صبورسرباز ، نظر به شناختی که از شما دارم، شما
در دنیای هنری فلم و سینما به حیث چهره شناخته شده، ورزید، مبتکر
و با استعداد معرفی هستید. بگذار یک بار دیگر هموطنان ما در داخل و
خارج از سرزمین باستانی و مدنیت پرور ما با شخصیت ادبی و هنری
شما بیشتر آشنا شوند.

پس مهربانی نموده در مورد زندگی علمی، هنری، ادبی، فرهنگی و
شخصی خود به طور مختصر معلومات ارایه نماید.

پاسخ : بلی تشکر از محبت تان اجازه دهید خدمت شما و همه مردمان وطن خود سلام تقدیم کنم، من صبور طوفان با تخلص فامیلی رافت زاده کابل درس هایم را از آغاز تا انجام به کابل در رشته اداره و مدیریت (اقتصاد) خواندیم . متاهل هستم پنج فرزند دارم مدت سی سال در خارج افغانستان زنده گی میکنم و فعلا مقیم هالند هستم . همکاریم با تلویزیون سینما بر میگردد به چهل سال پیش ، مدت چند سال در اداره هنر و ادبیات بخش درام دیالوگ پشتو و دری همکاری داشتم و چند سال اخیر هم در ریاست افغانفلم ایفای وظیفه نمودم، در سال (۱۹۹۲) بنابر مشکلات ناشی از جنگ های داخلی مانند هزاران انسان سر زمینم وطن را ترک کردم اولاً به مسکو و بعداً به هالند مهاجر شدیم ، و فعلا در کنار فامیل با درد بی وطنی زنده گی میکنم.

پرسش : شما برای اولین بار چگونه به هنر فلم و سینما روی آوردید، و این هنر را به طور علمی و مسلکی از چه کسانی، چطور و در کجا فرا گرفتید؟

پاسخ : مسعود صاحب عزیز سوال جالب کردید، بلی بنده آخرین سال های حکومت سردار داود بود، متعلم صنف هفت مکتب سید جمال الدین واقع در کارته چهار بودم، به یاد دارم همان شب و روز فلم سیاه و سفید غلام عشق تازه ساخته شده بود ، من با علاقمندی این فلم را تماشا کردم ، از اتفاق قهرمان این فلم (غلام عشق) معلم مضمون پشتو ما را تدریس میکرد، نامش شاه جهان بود اونتها هنرمند والا بلکه انسان خیلی مودب با تمکین و با ادبی بود همه مکتب دوستش داشتن، روزیکه فلم را تماشا کردم فردای همان روز قهرمان فلم یا بهتر بگویم بچه فلم در صنف ما درس داشت و من با تعجب با فاصله نیم متری نگاه میکردم و یک حس کنجکاوی برایم پیدا شد همین حس کنجکاوی و شاید هم قسمت مرا کشانید به سینما در صنف نهم ایسه مسلکی تجارت

کابل بودم توسط یکی از همصنف هایم به اسم رحیم به برادرش عزیز نایل و ضیا جان معرفی و از طریق ضیا جان به موسسه اریانا فلم راه پیدا کردم، قابل یاد اور هست که موسسه اریانا فلم یگانه موسسه خصوصی فلم سازی در سطح کشور بود که دستاورد های خوب هم داشت مانند غلام عشق ، سیاه موی جلالی و چندین فلم دیگری... خوب حالا فعالیت من در این موسسه ! بنده کارم را با فلم سیاه و سفید اختر مسخره آغاز کردم فکر کنم سال های (۱۹۸۰) بود با وجودیکه نقش کوچک داشتم ، ولی از نظر بازی برایم خیلی دشوار بود چون من خیلی جوان و بی تجربه بودم ، با همکاری کارگردان و دوستان سابقه دار قبل از من توانستم از این آزمون بدر بیایم ، یقینا مورد تشویق همکارانم و مردم قرار گرفتم همین باعث شد تا من امیدوار شوم به ادامه کار در این عرصه، بعد از این فلم ، دومین تجربه من فلم گناه که آن هم فلم سیاه و سفید بود در نقش کوچکی یکی از قهرمانان فلم بود و همچنان در همین جریان با دو فلم تلویزیونی نیز همکاری شدم و بعدا فلم بلند صبور سرباز برایم پیشنهاد شد تا من نقش اول یا قهرمان فلم را بازی کنم خوب یقینا این نقش بزرگ صبور سرباز با آن که تجربه کمی داشتم در برابر هنر پیشه های بزرگ و باتجربه همچو سلام سنگی آبراهیم طغیان خیلی دشوار بود ولی باز هم با استعداد کم و بیش که داشتم و با همکاری کارگردان و دوستان ، نقش را بازی کردم، البته این زمانی بود که ما از موسسه اریانا فلم به اداره افغانفلم تحت پوشش دولت قرار گرفته بودیم ، و خوشبختانه با استفاده از امکانات دولت و حمایت دولت من و دیگر دوستان هنرمند ما توانستیم از دو کورس شش شش ماه که توسط استودیو موسفلم شوروی با راهنمایی استاد مجرب سینمای شوروی به اسم خانم گالینا دایر شده بود استفاده خوب و مفید بکنیم .

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم اختر مسخره

پرسش : شما هنر فلم و سینما را چگونه تعریف مینمایید؟ به نظر شما هنرمندان این عرصه در جهت فراگیری مسلکی و تخصصی هنر فلم و سینما باید به کدام نکات جدی و ضروری توجه نمایند؟

پاسخ : ببینید هنر هر قدر تعریف شود به نقطه پایانی نمیرسیم چونکه هنر با پیدایش انسان ها گره خورده و با مرور زمان استعداد و توانمندی انسان ها نمایان میگردد، که یقیناً هنر سینما یکی از این هاست ، به همین خاطر هنر سینما را ارتباط می دهند با زیبایی تخیل و خلاقیت ، این سه عنصر است که هنرمندان را به عشق، محبت همدلی و صلح هدایت می کند . حتی این هنر می تواند درمان روحی باشد به وسیله ذهن زیبا هنرمند و ده و صد ها تعریف دیگر، و اما در قسمت بخش دوم سوال تان! همانطوریکه قبلا اشاره کردم فراگیری درس و آموزش برای هر پدیده هنری موثر و ضروری است با وجودیکه هنر

و هنر سینما از یک استعداد ذاتی و تفکر ذهنی انسان‌ها برمیخیزد. این تفکر و خلاقیت هنرمند در چوکات یک ساختار مسلکی و مطابق استندرد که برای سینما تعیین شده خیلی موثر و قابل ارزش است. بنابراین هنر و علم این دو عامل است که هنرمند را به هدفش میرساند.

پرسش: به نظر شما یک فلمساز و هنر پیشه موفق در ساختن و تولید یک فلم، باید به کدام ویژگی های مسلکی و هنری زیاتر توجه نماید؟

پاسخ: به نظر من ساختن هر پدیده ای هنری مخصوصا سینما چیزیکه مهم است، انعکاس دادن حقیقت یا واقعیت های که اتفاق افتیده و باید به شکل هنرمندانه که قابل درک و قبول برای بیننده باشد تهیه و آماده شود. فرق نمیکند این واقعیت ها یا حادثات تاریخی، عاطفی، رومانتیک و یا حماسی باشد، این مربوط ذهن خلاق سینما گر است، که چنین اتفاقات را با پرداخت های هنری و فن تکتیک های سینمایی به تصویر بکشاند و تماشاچی خودش را در داخل این ماجرا ببیند.

پرسش: شما در عرصه سینما و فلم در کدام بخش ها بیشتر کار کردید؟

پاسخ: در آغاز بیشتر ذهنم متوجه کار بازیگری بود چون علاقه بیشتر به بازیگری داشتم، بعدا که تجربه بیشتر شد و آرام آرام علاقمند شدم تا به ساختن فلم، نوشتن فلمنامه توجه کنم، همیشه در جریان کار شوتنگ یا فیلمبرداری ذهنم متوجه کارگردان بود، که چطور می تواند صحنه ها را بدون سلسله (یک و دو سه) ثبت می کند و بعدا این صحنه های نا مرتب را یکی پس دیگر از نظر درامه یا موضوع اصلی فلم ارتباط می دهد، این برایم جالب همچنان آموزنده بود، بالاخره تصمیم گرفتم وارد این کار دشوار شوم و اولین کارم به عنوان معاون یا دستیار اول کارگردان در فلم حماسه عشق و دومی گماشته بود و به اولین بار هم فلم هنر دوساعت را بنام سایه مرگ نویسنده داستان و کارگردان بودم.

پرسش : تا به حال در تولید و مونتاژ چند فلم هنری، مستند و داستانی سهم فعال گرفته اید، لطفا از فلم هاییکه ساخته و تولید خود شما است نام ببرید؟

پاسخ : من تا به حال در حدود ده فلم با نقش های متفاوت کار کردم ، همانطوریکه قبلا تذکر دادم آغازین کارم با اخترمسخره شروع شد به همین ترتیب فلم گناه ، صبور سرباز ، پرنده های مهاجر ، حماسه عشق ، گماشته ، فلم کوتاه زن و مزرعه سبز و شیر اغا و شرین گل بوده همچنان در قسمت کارگردانی نیز با فلم های همچو حماسه عشق، گماشته ، شیر آغا و شرین گل و سایه مرگ همکاری داشتم.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گناه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گناه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم حماسه عشق

پرسش : فلم هاییکه تاکنون تولید و ساخته اید، بیشتر روی کدام موضوعات میچرخد؟

پاسخ : فلم های که در ان زمان ساخته میشد، اکثرا روی موضوعات مختلف (حماسي ، تاريخي رومانتيك و موضوعات داغ سياسي) تهیه میگردید، البته در چوکات منافع ملي مطابق به ارزش های ديني و فرهنگي مخصوصا زمان حکومت دوکتور نجيب الله شهيد هيچ نوع ممانعت در ساختار هنر سينما وجود نداشت. يقينا تماشاچي ان زمان شايد این قضيه هستند، بطور مثال فلم فرار فلم پرنده های مهاجر با و جودیکه داستان این دو فلم به مزاج دولت ان وخت برابر نبود، ولي جز از واقعیت های اتفاق افتاده ما در همان شرایط بود دولت بدون هیچ نوع کمی کاستي اجازه نشرش را داد و مورد استقبال دولت و مردم قرار گرفت، و همچنان فلم گماشته اولین فلم سينما اسکوپ که در ان زمان ساخته شد این فلم روی قاچاق مواد مخدر که توسط جنرال شوروي و با همکاری يك حلقه از مجاهدين ، بواسطه تابوت های مرده هایشان صورت میگرفت، این فلم نیز در وخت حاکمیت دوکتور نجيب الله ساخته شد، این نشانهی آزادي و استقلال در هنر سينما بود . قابل یاد اوریست که دهه (۷۰) الي (۹۰) أوج شگوفاني سينما در أفغانستان بود، که متاسفانه این بهار سينما بعد از سال (۱۹۹۲) به خزان تبدیل میشه و تا نابودي هم پیش میرود.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گماشته

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم گماشته

پرسش : شما در مورد ادبیات داستانی و سینما چگونه می اندیشید؟ در تولید و ساختن یک فلم سینمایی نقش موثر فیلمنامه و فیلم نامه نویس را چگونه ارزیابی مینمایید.

پاسخ : ادبیات داستانی در افغانستان با همه فراز و نشیب آش ریشه در فرهنگ سر زمین ما دارد، نباید فراموش کرد که در این عرصه چه آثار نوشتاری (داستان- کتاب و غیره) و چه آثار تصویری انچنانی به رشته تحریر و تصویر قرار گرفته نشده، ولی با وجودهم آثار نویسندگان ما در وطن و کشور های جهان ارزش و اعتبار را کسب کردن ، سینما و سینماگران ما با استفاده از چنین فرهنگ غنی خود توانستن داستان های بزرگ را به تصویر بکشانند.

پرسش : به نظر شما پارچه های موسیقی و چهره های شناخته شده هنر موسیقی در ساختن و تولید یک فلم ، چگونه نقشی موثر و ارزنده میتواند داشته باشد؟

پاسخ : موسیقی همیشه در کنار فلم يك نیاز است، ضرورت موسیقی در سینما تا ان جا پیش رفت که چهره های مطرح و با ارزش سینما نظرات جدید و متفاوت را ابراز داشتند و انرا عامل اساسی ارزیابی نمودند، دقیقا هر قدر عمر سینما زیاد میشد به همان اندازه از نظر تکتیک ، خلاقیت و ابتکارات غنی تر میگردید، وسائل و ابزار سینما قدیمی تر میگردید. طبیعتا موسیقی هم با پیش رفت سینما خودش را عیار میساخت، این جاست که فلمسازان در این فکر نبودن که در فلم هایشان موسیقی اضافه کند بلکه در فکر ان میشدن که کی را برای ساختن موسیقی فلم انتخاب کنند، فلمسازان یا کارگردان با طرزتفکر، تحلیل و نیاز که در فلم داشتند فکر میکنند که در کدام صحنه چي نوع موسیقی نیاز و یا ضرورت است تا انتخاب کنند. موسیقی فلم با تشریک مساعی کارگردان و اهنگساز میتواند خیلی مؤثر وکار هنری را صد مراتبه با ارزش بسازد، میتوان گفت تاریخ و تولد موسیقی و فلم را از يك دیگر جدا ندانست ، همانطوریکه در تاریخ تحریر شده برادران لومیر اولین نمایش عمومی خود را که برگزار کردند در سال (۱۸۹۵)

میلادی ان ها عده ای را برای تماشای نمایش خود دعوت کردند، در هنگام نمایش از یک پیانست و گروه از نوازندگان دعوت شده بود این نمایش همراه با فضایی موزیک باعث شد تا همه تماشاچی فلم را باخاموشی ودقت ببینند، بعد از این کار برادران لومیر ، کار موسیقی با فلم رواج پیدا کرد.

پرسش : اولین فلم تان ، و چطور مورد استقبال قرار گرفتید؟

پاسخ : اولین تجربه کار هنری من فلم اختر مسخره بود، با وجودیکه نقش کوچک داشتم ولی از نظر محتوا و شخصیت کرکتر برایم خیلی بزرگ و سرنوشت ساز بود، که خوشبختانه با تلاش و توجه کارگردان و دوستان هنرمند پیشکسوت من توانستم از این از مون به خوبی بدر بیایم و مورد توجه علاقمندان سینما قرار بگیرد و این بنده را امیدوار به ادامه کار در این عرصه بسازد تا من بیشتر تلاش بکنم.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم اختر مسخره

پرسش : به نظر شما در کدام یکی از فلم های تان که شما در آن نقش بازی نموده اید، به شهرت رسیدید؟

پاسخ : طوریکه تذکر دادم بعد از اولین فلم (اختر مسخره) بعدا فلم گناه و به همین ترتیب فلم صبور سرباز، پرنده های مهاجر، حماسه عشق ، گماشته شیراغا و شرین گل و چندین فلم دیگری البته با تفاوت

کرکترها و شخصیت های داستان، از نظر من این همه فلم ها مورد توجه مردم قرار گرفت و اما شهرت من بیشتر برمیگردد به فلم صبور سرباز این که چطور دلایل زیاد است اولاً داستان فلم صبور سرباز واقعیت از تاریخ کشور ماست که کارگردان با پرداخت های خلاقانه و ظریفانه هنری اش توانست این واقعیت جامعه را هنرمندانه به تصویر بکشاند، چون مردم با تمام این اتفاقات هر روزه به يك نوع مواجه

بودند، و من با درك درست از واقعيت هاي جامعه ، كوشش و تلاشم ، توانستم اين شخصيت فلم را انطوريكه لازم بود بازي كنم ، كه خيلي مورد توجه حكومت و مخصوصا مردم قرار گرفت.

محترم صبور سرباز در جريان فلمبرداری فلم صبور سرباز

پرسش : مهربانی نموده در مورد تولید و ساختن فلم هایتان، نقش مؤثر و ارزنده کارگردان ها و هنر پیشه های این فلم ها به طور مختصر معلومات دهید؟

پاسخ : کارگردان را به انگلیسی (فلم دایرکتر) میگویند که مهم ترین فردیست که يك فلمنامه را به يك فلم سینمائي تبدیل میکند، و حالا بیشتر بالاي نقش کارگردان در ساختار يك فلم میپردازم - کارگردان به کسی گفته میشود ، که مسوولیت اصلي یا بهتر بگویم تمام فلم را

مدیریت میکند، و بیشتر ذهن کارگردان متوجه تصاویر، فضا، صدا، حرکات بازیگران و در نهایی اثر آمیخته از تفکر و خلق کارگردان است. و مهم تر از آن کارگردان در جریان فلمبرداری یا شوتنگ بیشتر متوجه موضوع اصلی داستان میباشد، کارگردان فلمنامه را قطعه قطعه میکند و به صحنه های مختلف در نقاط یا لوکیشن (محل) های مختلف در داخل شوتنگ اسکرپت (سناریوی کارگردانی) میآورد و هر صحنه را با خلاقیت و تفکر ظریفانه خویش شات به شات تصویر و فلمبرداری و بطرف مونتاز و یا پیوند میبرد.

و حالا نقش هنر پیشگان بازیگر:

یکی از مهم ترین خصوصیت بازیگر، شناخت دقیق از جامعه و مردمش- شناخت خوب نسبت به انسان و جامعه خود، زمانیکه يك هنر پیشه نقش يك شخصیت سیاسی يك ادم بیمار، طبیب و یا عاشق را بازی میکند ایجاب میکند تا مدت روی این شخصیت ها جستجو و تحقیق کند و با شرایط زنده گی، راه و روش و حتی گفتار و کردار شان آشنا شوند، و علاوه بر آن بازیگر با هوش، خلاق و متفکر نیز باشد، چون تنها با رهنمایی کارگردان نمیشود انچیزیکه در فلمنامه نوشته شده اکتفا کند. بازیگران خوب و با استعداد در جریان کار یقیناً از خود خلاقیت و نوآوری نشان میدهند، و این در کیفیت فلم مؤثر واقع میشود، بازیگر به کسی خطاب میشود که بتواند نقش های متفاوت و متضاد را به خوبی اجرا کند. بناً همکاری مشترك بین کارگردان و بازیگر این همه میتواند در ساختار هنر سینماموثر و سازنده باشد.

پرسش: شما در فلم صبور سرباز و فلم پرنده های مهاجر نقش مؤثر داشتید، لطفاً در مورد سوژه و یا پیام این فلمها نظر تان را ارایه نمایید؟

پاسخ: در مجموع فلم های که من نقش بازی کردم، بیشتر فلم صبور سرباز و پرنده های مهاجر را ترجیح میدهم چون این دو فلم برایم با

ارزش است هم از نظر محتوا و هم از نظر ساختار نسبت به فلم هاي ديگري، چرايکه قبلا هم تذکر دادم اين دو فلم بر اساس واقعيت هاي عيني و بر خواسته از بطن جامعه بوده، حادثات و اتفاقات که در اين دو فلم به تصوير کشيده شده بود ، خودم - مردم و همه با اين حادثات عملا مواجه بودن.

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم صبور سرباز

پرسش : تعدادی از سینما گران کشور ما بنابر دلایلی گوناگون از جمله عدم موجودیت آزادی بیان و مردمی در ساختن فلم های خود محافظه کارانه عمل مینمایند. مگر برخی از فلم سازان ما بی باکانه و هدفمند در ساختن بعضی از فلم ها از سوژه های اجتماعی داغ روز استفاده

مینمایند، که از جانب مقامات دولتی سانسور و از نشر آن جلوگیری گردیده است.

شما درین دو مورد چه نظر دارید؟

پاسخ : به نظر من هیچ روشنفکر نباید مخالف آزادی بیان باشد، من که طرفدار آزادی بیان هستم، ولی نقطه که باید بیان کرد این است که آزادی بیان یا آزادی مطبوعات در هر کشوری مطابق به ارزش های ملی، فرهنگی و عقیدتی تعریف و تعیین شود. ما که در جامعه سنتی و مذهبی زنده گی میکنیم . این معیار ها را باید در نظر بگیریم ، آزادی بیان باید بر اساس منافع ملی حرکت کند، که متأسفانه چنین معیار ها در کشور ما نتنها دیده نمیشود بلکه خلاف ارزش های فرهنگی و حتی دینی ما عمل میکند.

و حالا در رابط به سینما- سینما هم جز آزادی بیان است که میتواند حقایق و ناملایمات جامعه را به شکل مستند و تصویری بیان کند، شما از سانسور گفتید ببینید پدیدی سانسور در طول تاریخ همیشه با هنر بوده سانسور بعضا به نفع و بعضا به ضرر هنرمند و جامعه قرار میگردد، مثلا بعضی از کشور ها به خاطر مقاسد سیاسی خود بالایی کشور دیگری فلم های را آماده میسازد تا بتواند ذهنیت جامعه را از فرهنگی و هم از نظر سیاسی به نفع آش دگرگون و تغیر بدهد ، در این جا سانسور برای نظام میتواند مفید باشد. چون سانسور را سیاستمداران حاکم تعیین میکنند ما که در جامعه سنتی زنده گی میکنیم سانسور بیشتر مورد توجه حکومت قرار دارد ولی بهر حال سانسور به تحلیل سینما گر صدمه میزند و حتی بعضا سینماگران از کار شان دلسرد میشوند.

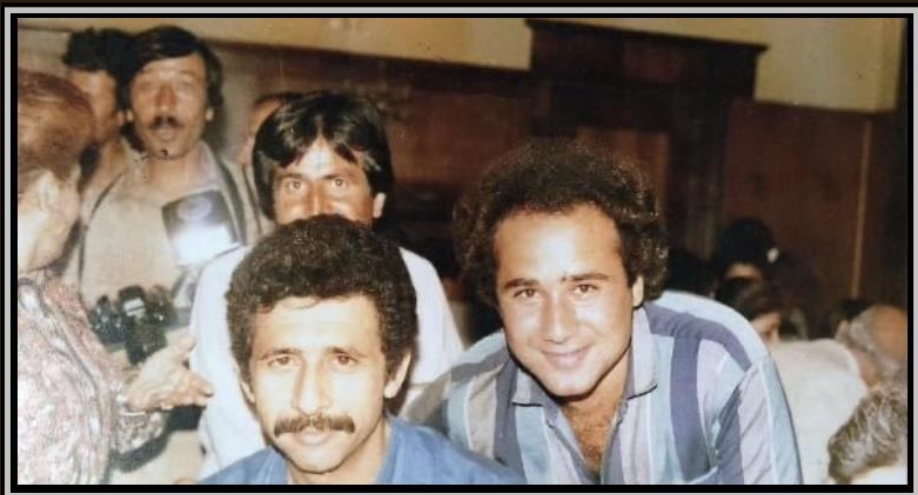
پرسش : اکثریت فلمسازان ما در تهیه و تولید فلم هایشان تحت تاثیر فلم های بیگانه مثل هالیوود و بالیوود قرار میگیرند. شما درین مورد چگونه می اندیشید؟

پاسخ : ببینید شما از فلمسازان گفتید . به نظر شخص خودم الهام گرفتن ، تقلید و یا کاپی از دیگران نتنها کار بد نیست بلکه مفید هم است من أصلا مخالف نیستم، زنده گی کردن و زنده گی یاد گرفتن خودش تقلید است ما از يك دیگر میاموزیم ، طفل حرکاتش را از مادرش کاپی میکند. شاگرد از معلمش و ده ها حرف دیگری ولي انچیزیکه در سینما تقلید را بهتر و مؤثر تر میسازد ، خلاقیت و نوآوری هنرمند است، که برای غنامندی فرهنگ رسوم و عنعنات جامعه و مردمش تخیل و بازسازی میکند. اگر ما از فن و تکنیک های سینمایی کشور های پیشرفته مانند امریکا و هند کاپی و یا تقلید کنیم نتنها کار بد نیست بلکه ما را بسمت سوی تخنیک پیش رفته و مدرن رهنماهی میکند، با استفاده از تکنالوژی شان ما میتوانیم خلاقیت و تفکرات خویش را در چوکات ارزش های جامعه خود پیاده کنیم ، در اخیر اگر در تقلید نوآوری و خلاقیت وجود نداشته باشد تقلید به حالت تقلید و حتی ضعیف تر باقی میماند.

محترم صبور سرباز همراه با هنر پیشه هندی (أم پوری)

در جریان مهمانی در باغ بابر

محترم صبور سرباز با ناصرالدین شاه هنر پیشه هندی

در جریان مهمانی در باغ بابر

پرسش : چرا مردم ما بیشتر به سینما هند یا فلم های هندی علاقه دارند؟

پاسخ : دقیقا سینما بالیود یک سینما سر گرم کننده است ولی در کنار آن سینما هالیود ضمن که سر گرم کننده است سینما با مفهوم و به یک نوع مطابق پالیسی کل کشور شان است. فلمهای مطرح و با معنا را باید چند بار دید تا بدانیم که چه هدف را کارگردان یا نویسنده دنبال میکند ولی فلم های سر گرم کننده هندی در آغاز صحنه هایش می توان تمام داستان را فهمید. دلیل دیگری نزدیکی فرهنگی ماست رسم و رواج و حتی عقائد ، هندوستان سه برابر کشور ما مسلمان دارند که ما از این لحاظ نیز نزدیکی داریم ، همچنان شرایط زنده گی دهات و قصبات مردم هند چندان با مردم ما تفاوت ندارد، چه از نظر پوشی لباس چه از نظر کار و کشاورزی و کار های زنان در روستا ها ، و ده ها رابطه فرهنگی دیگری؛

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری

فلم هندی بنام خدا گواه

محترم صبور سرباز در جریان فلمبرداری فلم ہندی

بنام خدا گواہ

پرسش : شما در کار های سینمایی نقش و فعالیت کدام یکی از همکاران تانرا زیادتر برجسته میبینید؟

پاسخ : به عقیده من هر هنرمند بازیگر و فلمساز (دایرکتر) مطابق به استعداد تخیل و خلاقیت آتش کار و اثر می افریند، به همین لحاظ کار و آثار هر هنرمند با هنرمند دیگری فرق دارد. اگر به فلم های چهار دهه قبل نگاه کنیم بهترین فلم رزمی بنام (صبور سرباز) بهترین فلم کمیدی با مفهوم خیلی عالی بنام (دکنڈی زوی) همانطور فلم عشقی تاریخی (حماسه عشق) و فلم فرهنگی (مردا ره قول اس) و فلم (بیگانه) ساخته شد، که هر کدامش با سبک های مختلف با بازی های متفاوت، من بیشتر کار های انجینر لطیف احمدی، واحد نظری، صدیق برمک، سعید ورکزی و در قسمت بازیگران کار مرحوم قادر فرخ، عزیز ازاد ممنون مقصودی، فقیر نبی، عادلہ اُدیم خانم تمکین و یاسمین یارمل را بیشتر ترجع میدهم.

پرسش : ابتکارات و نو آوری های هنری شما در عرصه ساختن و تولید فلم و سینما در دوران های مختلف مورد توجه مقامات قرار گرفته یا خیر؟

پاسخ : همانطوریکه تذکر دادم از دهه (۷۰) تا (۹۰) سینما پر درخشان داشتیم ، در این زمان همه هنرمندان سینما با علاقه و عشق که به مردم و سینما خود داشتند با مسولیت و عاشقانه کار میکردند، خوب این همه علاقه و شوق ناشی از تقدیر، تشویق، حمایت و همکاری دولت و ملت بوده. دقیقا مقامات دولتی بنابر مسولیت که نسبت به فرهنگ و هنر سینما و سایر پدیده های هنری داشتند، هنرمندان را همیشه مورد توجه شان قرار میدادند. به یاد دارم زمانیکه فلم صبور سرباز به نمایش رفت خیلی مورد استقبال مردم و مقامات حکومت قرار گرفت و من به عنوان قهرمان فلم از تمامی تشویق و مکافات بر خوردار بودم، مشخصا به خاطر تشویق و استقبال از فلم ، محفل در وزارت دفاع ترتیب و برایم مدال تعویض گردید . همچنان قابل یاد اوریست که همیشه جز خاطرات شیرین من خواهد بود این که زمانیکه به فستیوال جهانی جوانان به کوریا دعوت شدم قبل از سفر ملاقات داشتیم با دوکتور نجیب الله شهید ریس جمهور افغانستان بنده را در اغوشش گرفت و آنقدر قدردانی کرد که بدور از تصورم بود، همچنان به خاطر تشویق و حمایت بیشتر هنرمندان هر سال از طرف وزارت اطلاعات و کلتور جایزه مطبوعاتی ترتیب داده میشد که بنده نیز جایزه سال (۱۹۸۸) را نصیب شدم و علاوه بر ان دولت به خاطر قدر دانی ،حمایت و سهولت بیشتر به همه هنرمندان من جمله من اپارتمان نیز اهدا کردند. این همه تشویق ، حمایت، قدردانی و امتیازات نشانه ای يك نظام با فرهنگ را میکند.

پرسش : در افغانستان با مقایسه با دیگر رشته های هنر، هنری فلم و سینما بشکلی که باید رشد و تکامل و تحول چشمگیر می نمود نکرده است، علت این نقیضه را چگونه ارزیابی مینمایید؟

پاسخ : عوامل و دلایل مختلف دارد، همانطوریکه شما میدانید ، سینما نتنها يك هنر است بلکه در رشد اقتصاد هر کشور نقش مهم دارد که متاسفانه يکي از بزرگترین مشکلات سینمائي ما نبود اقتصاد است، نه دولت نه سکتور خصوصي روي ان سرمایه گذاري کردند به همین لحاظ سینما نتوانست در عرصه اقتصادي کار هاي را انجام دهد، امروز سینما بیشترتا يك هنر باشد يك صنعت است، صنعت پر قدرت تجارت و توانسته بازار اقتصاد جهان را تسخير کند. برای این که سینمائي ما جایگاه داشته باشد باید بالایش سرمایه گذاري صورت گیرد که متاسفانه نگرفته و نمیگیرد این يکي از عوامل رشد نکردن سینما ما است، دلیل ديگري جنگ- جنگ به تمام ساختار هاي ادبي و فرهنگي ما را متضرر ساخت و تا سرحد نابودي پيش رفت ، با وجودیکه سینما ما در دهه هفتاد الي نود رشد چشمگيري داشت البته به حمایت و پشتیباني دولت و مردم ...

پرسش : فلم هاي که شما کار کردید در خارج و داخل به نمایش قرار داده اید یا خیر. استقبال فلم ها و موقف هنري تان در بين مردم چي گونه بود؟

پاسخ : صادقانه بگویم فلم هاي که در ان زمان ساخته شده بود نهایت مورد قبول و تشویق مردم و دولت قرار میگرفت، و فکر کنم همین فلم ها ، رآه را بسوي فسیتوال هاي بين المللي باز کرد و شاید هم قبلا از این فلم ها که من اطلاع ندارم، سینما گران ما در فسیتوال هاي کشور هاي مختلف همچو فسیتوال چک و سلواکيا، آلمان دموکراتیک، فسیتوال مسکو، تاشکند ، تاجکستان، هند و بعضي از کشور هاي ديگري

اشتراک میکردند. قرار بود خودم با فلم صبور سرباز که کانديد در فسیتوال مسکو بود اشتراک کنم ولي روي مداخله بعضي از مقامات از اشراك کنار زده شدم و به جائي من کسي ديگري را انتخاب کردند، ولي سال هاي بعد بنده در فسیتوال تاشکند، تاجکستان و کوريا اشتراک داشتم، که سخت مورد استقبال کشور ميزبان و مردمشان از تيم سينمائي ما (افغانستان) قرار میگرفت.

پرسش: فلم و سينما در تاريخ معاصر افغانستان چه جایگاهی داشته است، اثر گذاري رویدار های تاریخی، سیاسی و اجتماعی را درین عرصه چگونه ارزیابي مینماید؟

جواب: سينما افغانستان در اوائل سده بيستم وارد افغانستان شد و بر میگريد به زمامداري شاه امان الله خان، شاه با علاقه مندي که به سينما داشت دستگاهي پروجکتور را با خود از اروپا ميآورد. از همین جا سينما شکل ميگيرد اولين تعمير سينما در پغمان و سينما بهزاد ساخته ميشود. چون که افغانستان کشور سنتي و مذهبي و همچنان مداخله افراطگران مذهبي و سياسيون رشد سينما به کندي پيش ميرفت، دهه (۴۰) الي (۶۰) با وجودیکه توليدات در عرصه سينما کم بود ولي سينما توانست جایگاهی نسبتا مناسب را داشته باشد. و اما در دهه (۷۰) - (۹۰) سينما در اوج شگوفاني خود رسيد البته حمايت و پشتباني مردم و حکومت عامل اين شگوفاني بود. متأسفانه جنگ ها در افغانستان باعث ترك و فرار مردم از افغانستان شد، همچنان حوادث و رویدادهاي که همه ما و شما شايد ان هستيم، با آمدن طالبان سينما به پرتگاه ميرود و سقوط ميکند و وطن ما را کشور بدون سينما ميناميدند، بعد از تحول (۲۰۰۱) شرايط تغير ميکند. آرامي نسبتا موقت بوجود ميآيد، فضا باز ميگريد و فرصتي براي باز سازي سينما مهيا ميشود، سينما گران ما با استفاده از کمک هاي جامعه جهاني بزرگترين دستاورد

هاي را در اين عرصه (سينما) انجام ميدهند و جوایز بين المللي را نيز به کشور شان به ارمغان ميآورند. ولي باز هم جنگ ، انتهار ، انفجار و مهم تر از همه نداشتن علاقه و توجه مقامات سياسي و حکومتي بالآي هنر و هنر سينما ميباشد . چون حلقه حکومتي بيشتتر مصروف زدو بندهاي سياسي و فساد هستند.

پرسش : وضعیت زنان سينما گر را در افغانستان چگونه ارزيابی مينماييد؟

جواب : همانطوریکه قبلآ تذکر دادم سينما در اوائل سده بيستم وارد افغانستان شد و تا به امروز با فراز و نشيب هاي مواجه بوده بعد از اينکه طالبان در (۲۰۰۱) سقوط ميکند ، سينما وارد يك مرحله جديد ميگردد. بهر صورت يگانه معضله مهم در سينما ما نبود حضور زنان است. بي سواد ي ، مرد سالاري ، نبود برداشت درست از رسوم و عنعنات پسندیده ما و همچنان از دين اين همه باعث شد تا زنان کمتر علاقه در اين عرصه داشته باشند. خوشبختانه چند دهه گذشته تعداد زنان وارد اين عرصه شدند و بعد از سال (۲۰۰۱) اوج حضور زنان در هنر بازيگري ، فلمنامه نويسي، کارگرداني و حتي تخنيک سينما به مشاهده ميرسيد. از جمله اين علم بازيگر و رويآ سادات کارگردان و چندين زن تأثير گذار ديگري در اين عرصه را نام برد.

پرسش : آیا در افغانستان مرکز آموزشی به خاطر تربيه کادر های مسلکی هنر فلم و سينما وجود دارد يا خير؟ توقع شما منحيث یک هنرمند آگاه و با تجربه فلم و سينما از دست اندرکاران مجرب و مستعد مسلکی و تخصصی عرصه فلم و سينما چه است؟

جواب : ايجاد مراکز آموزشی، تدوير ورکشاپ ها و سيمينار ها بطور منظم در تربيه و آموزش سالم جوانان در تمامی پديده هنري بخصوص در زمينه هنر فلم سينما نقش موثر و مفيد دارد. اين اقدامات به خاطر

انسجام بهتر فعالیت های جوانان علاقمند به سینما و سایر پدیده های هنری و فرهنگی و فراهم آوری زمینه مطالعات دوامدار ، رشد و تبارز استعداد ها توانایی های جوانان به منظور دریافت شیوه های درست علمی و هنری می تواند آنانرا یاری ومدد برساند .

در این مراکز فعالیت های جوانان سمت و سوی واقعی یافته و آنانرا قادر به انجام فعالیت های موثر علمی و فرهنگی مینماید. ازجانبی هم این مراکز زمینه رقابت های سالم و سازنده را در بین جوانان بوجود آورده و به آنان امکانات بیشتری را در امر انجام فعالیتهای موثر اجتماعی- فرهنگی و هنری فراهم میسازد.

پرسش : شما منحیث هنرمند مجرب و ورزیده فلم و سینما وضعیت کنونی فلم و سینما را درکشور ما چطور ارزیابی مینمایید، و بزرگترین آرزویتان در جهت پیشرفت، تکامل و تحول فلم و سینما چه است؟

جواب : همانطوریکه در پرسش بالا تذکر دادم سینما افغانستان در طول ده دهه با فراز و نشیب مواجه بوده. در زمان زمامداری شاهان قدم های برداشته شد، سالون های سینما یکی پی دیگری در کابل و ولایات اعمال گردید ، علاقه و رفتن مردم به سینما بیشتر شد. بعد ازاینکه تحول سیاسی رخ می دهد نظام شاهی و جمهوری به حزب دموکراتیک قرار می گیرد. سینما نتنها از حرکت نمی ماند بلکه با حمایت حکومت و مردم به شگوفانی می رسد، این همه دستاوردها سینمایی با آمدن مجاهیدین و طالبان ساکت و نابود می شود. خوشبختانه باتحول (۲۰۰۱) سینما یک بار دیگر سر بلند می کند و با ابتکار جوانان نخبه پسر و دختر و با کمک جامع جهانی و موسسات خارجی مقیم درکابل توانستن فلم های خوب با ارزش و با اهمیت به جامعه تقدیم کنند و با گرفتن جوایز بین المللی افتخارات را به افغانستان نصیب کنند که یکی از این سینما گر با ارزش ما رویا سادات است.

و اما وضعیت کنونی در افغانستان : متأسفانه سینما ما مثل شکل پروسه صلح شده ، گاهی امیدوارکننده و گاهی هم نا امیدوار کننده می شود. ساختن سینما بدون امکانات و بودجه دشوار است، در طول دودهه حکومت طوریکه لازم بودکمک کند انجام نداده اصلاً توجه به این پدیده هنری نداشت، همکاری موسسات خارجی هم کمرنگ شده ، شرایط امنیتی نسبت به گذشته بد تر گردیده این همه عوامل باعث می شود تا سینما بیمار داشته باشیم. امروز داریم تا با در نظر داشت اهمیت سینما همه گی در ساختار سینما بهتر افغانی هنرمندان و سینماگران ما را کمک و همکاری نمایند.

پرسش : نظر شما در مورد فلم های هنری، مستند و داستانی زبان پشتو که بوسیله هنرمندان مستعد، مبتکر و آگاه ساخته شده اند چه است؟ درین عرصه کدام هنرمندان را زیاتر می ستایید.

جواب : هنر سینما جز یکی از افتخارات افغانستان بشمار میاید ، که یقیناً سینما گران ما با رسالت که در برابر هنر ، مردم و نظام خود دارند با سعی و تلاش در ساختن فلم های مختلف ، با زبان های مختلف منجمله زبان ملی و زیبای ما (پشتو) نمودند. فکر کنم یگانه و اولین فلم سینمایی پشتو که از نوشته های اسد الله حبیب بنام (آرمان) به کارگردانی واحد نظری و فلمنامه توسط واحد نظری و احد ژوند ترتیب و ساخته شد . بازیگران این فلم هر یک عبدالله صمدی، جان محمد پلار، عبادالله پنتگ، اسد رحمانی، فرید فیض، عادلہ ادیم، زلیخافخری، فنایی و دیگران .. و اما در کنار سینما ده ها و شاید هم زیادتر فلم تلویزیونی پشتو با تلاش سینماگران ساخته شد. اولین فلم تلویزیونی در سال (۱۳۵۷) و (۵۸) بنام د بزرگ لور (دختر دهقان) که از نوشته های نورمحمد تره کی و فلمنامه توسط کاتب پاخون ترتیب شد ، داود مقصودی و کاتب پاخون کارگردانی کرد. بازیگران فلم عنایت

شفق، شیما فخری، زلیخا فخری، منان ملگری و دیگران... به همین ترتیب فلم تلویزیونی دیگری بنام (غوره مالی) از نوشته های عزیز نسیم از طریق اداره هنرو ادبیات پشتوبه کارگردانی سید مقصود اندرابی و استاد بیسد تهیه گردید، بازیگران این فلم کامران، عبدالله پنتگ، رحمت الله خوستی و دیگران تعقیب آن فلم های دیگری تلویزیونی پشتو منجمله فلم بنام تبدیل هوا - الماس - ملامت - ناوړ تفاهم - عزت - هوډ - پیشمانی و فلم د کندی زوی که یکی از عالیترین فلم پشتو است نیز ساخته شد که مورد استقبال مردم قرار گرفت، البته کسانی که در قسمت نوشتن داستان، فلمنامه و کارگردانی فلمهای پشتو - دری و سایر زبان های عزیز ما نقش های بارز داشتن محترم امین افغان پور، اکرم عثمان، اسدالله حبیب، بشیر رویگر، عبدالله شادان، رهنورد زریاب، کاتپ پاخون، داود فارانی، واحد نظری، رحمت الله خوستی، سید مقصود اندرابی و دیگران که زحمات شان در دنیای هنر سینما و فلم قابل ستایش است. همچنان بازیگران که روی این فلم های ساخته شده زحمت کشیدن مانند استاد بیسد، استاد صادق، ف فضلی، ف عبادی عبدالله صمدی، شاه جهان فتح الله پرند، محمد جان گورن، ابراهیم طغیان، فرید فیص، بایقرا، عزیزالله هدف، کامران عبدالله پنتگ، رحمت الله خوستی، منان ملگری، غوتی منگل، ستوری منگل، زلیخا فخری، ممنون مقصودی جان محمد پلار و دیگران که هر کدامشان برای من و تمامی مردم افغانستان قابل فخر و ستایش است.

و در اخیر حرف را که میخواهم به عنوان جز خانواده هنری سینما بگویم این است، با وجودیکه دوستان هنرمند، سناریو نویسان و کارگردانان در ساختن فلم های پشتو خیلی زحمت کشیدن ولی از نظر من ساختن یک فلم سینمایی و ده ها فلم تلویزیونی که با امکانات وسیع در اختیار شان قرار داشت کافی نبوده امید است دوستان سینما گران ما در این زمینه بیشتر توجه کنند، تا بتوانیم یک سینما عالی با زبان

های مختلف و زیبا خود داشته باشیم من یک بار دیگر از همه سینما گران که در بد شرایط زحمت کشیدن تشکری میکنم .

پرسش : درین جای شک نیست که دنیای هنر سینما، فلم، تیاترو موسیقی سرحد نه می شناسد مگر با تاسف تعدادی از هموطنان ما با تکالیف و امراض متعصب آمیز در جهت مغشوش ساختن ذهن هموطنان ما، تعصبات زبانی، قومی و مذهبی را در نوشته ها و عملکرد های شان ابراز میدارند. شما منحیث یک هنرمند مجرب افغان درین مورد چگونه می اندیشید؟

جواب : تعصب از نظر عاطفی و انسانی دور از هر گونه معیار های عقلانی و اخلاقی است، تعصب خشک و باور های کورکورانه، جانبدارانه، بیخردانه یکی از اذایل اخلاقی بوده و مایه دوری از حق محرومیت، سعادت ، آزادی و خوشبختی میگردد، غرور تکبر و خودستایی آنها مانع درک درست نظریات و عقاید سالم دیگران می شود. و از سوی دیگر تعصب در سطح اجتماعی می تواند به آزار و اذیت ناعادلانه گروهی دامن زدن و به اختلافات قتل و کشتار منجر شود، و مصیبت های بزرگ را در قبال دارد. آنهاييکه منطق استدلال درست را به منظور بیان احساسات و افکار خود ندارند، تعصب ورزیده و با دارا بودن شخصیت ریا کارانه روح پلید و داشتن اخلاق نادرست، موقف اجتماعی خود را در میان مردم از دست داده و منفور جامعه می شوند. با تاسف بگویم تعداد محدود از روشنفکران ، هنرمندان و فرهنگیان کشور ما در داخل و خارج به این بیماری مزمن نیز مبتلا گردیده و بطور عمدی و یا هم آگاهانه به تعصبات قومی ، زبانی ، سمتی و حتی مذهبی در میان مردم افغانستان دامن میزنند و ذهنیت های نسل جوان ما را تخریب می کند، شرم اور تر اینکه این بیماری را آنها در مصاحبه ها ، نوشتار ها، اشعار و آثار تصویری با

وضاحت تمام انعکاس داده و در بین مردمان زهر پراگنی مینمایند. که با داشتن همچو عقیده تعصب امیز که به هیچ وجه پاسخگوی نیاز های حیاتی مردم ما نبوده بلکه زمینه اختلافات جدی را به نفع دشمنان واقعی مردم هموار میسازد.

بنا من بدین باورم که یگانه راه نجات مردم ما از چنگ بدبختی کنار گذاشتن اشکال مختلف تعصب و ایجاد فضای وحدت و همبستگی خلل ناپذیر در میان باشندگان سرزمین واحد ماست و بس .

پرسش : در دنیای مهاجرت و بی وطنی مصروف کدام کارهای هنری و مسلکی هستید؟

جواب : زمانیکه جنگ های داخلی در سال (۱۹۹۲) شروع می شود من مانند اکثر مردم و هنرمندان ،کشور را ترک می کنیم ، هر کس با مشکلات گوناگون به کشوری مهاجر می شوند، من در شروع مهاجر روسیه شهر مسکو شدم با وجودیکه مشکلات کار - اسناد و ده هاپرابلم دیگری .. خوشبختانه توانستم به زودی با این همه مشکلات ها کنار بیایم ، تعداد از هنرمندان یا بهتر بگویم همکارانم را جمع کردیم، با امکانات و بودیجه نا چیز که داشتم تصمیم به ساختن فلم (شیر اغا و شرین گل) شدم ، کار فلمبرداری با وجود مشکلات و امکانات کم به خوبی پیش میرفت چونکه همه با نیت خوب و صادقانه کار میکردیم. ولی متاسفانه یا خوشبختانه با وصاطت حاجی کامران و مجبوریت زمان همه این زحمات و ابتکارات ما به نفع یک تجار چرخ میخورد ، و ادامه کار فلم مربوط می شود به آن شخصی (تجار) که در نتیجه فلم تکمیل میگردد و عواید زیاد بدست میآورد..... و ده ها حرف دیگری که لازم به نوشته آن نمیدانم . و بالاخره بعد از یک دهه از مسکو روانه کشور هالند شده و بار دوم مهاجر میشوم ، در آغاز امید و روز داشتم تا مثل مسکو هنرمندان را بسیج ساخته و کار های هنری

انجام دهیم ولی متأسفانه با پروبلم و پروسه پناهنده گی درگیر شدم و اضافه از یک دهه بدون سرنوشت در گوشه لاگر (کمپ مهاجرین) زنده گی را با صداها مشکلات ادامه دادم ولی با آن هم شکرگذارم... بعد از اینکه این همه مشکلات پناهنده گی به نفع ام تمام می شود با دوستان و همکارانم فلمی را روی دست گرفتیم بنام (سایه مرگ) که من مسوولیت نوشتن سناریو (داستان) و کارگردانی اش را داشتم، تهیه نمودیم. که خوشبختانه فلم مورد استقبال تماشاچی قرار گرفت. من از تک تک همکارانم که در قسمت تهیه این فلم با من زحمت کشیدن تشکری میکنم، بعدا مدت در این عرصه هنری کار صورت نگرفت بنده تنها کار که انجام دادم نوشتن چند فلمنامه است که واقعا بسنده نیست باید کار زیاد و بزرگ صورت میگرفت که نگرفت شاید تنبلی من بوده و شاید هم نبود پرسونل مسلکی و همچنان نبود امکانات فنی و تخنیکی امید وارم به زودی شاید کاری من باشید....

پرسش: از خاطره های تلخ و شیرین تان در جریان کارها و فعالیت های هنری و مسلکی تان مختصرا معلومات دهید؟

جواب: یقینا هر انسان چه در امورات زنده گی شخصی و چه در امورات کار و روابط اجتماعی اش با سختی دشواری ها و در کنارش لذت، خوبی ها، تلخی و شیرین را میبیند. من که در شرایط جنگ زنده گی و کار کردم، یقینا خاطرات تلخ را بیشتر چشیدیم و اما من از خاطرات شیرین آغاز میکنم، بهترین خاطرات شیرین من زمان بود که فلم افتتاح می شد، و در همان روز قدر زحمات، ارزش و اهمیت کار خود را احساس میکردم و بی نهایت مورد استقبال مردم و مقامات دولتی قرار میگرفتیم، و اما! چند خاطرات تلخ که هیچگاه فراموش نخواهد شد، ما بعد از ختم کار فلم (فرار) در ننگرهار روانه کابل شدیم توسط هیکوپتر، طیاره عامل ما بعد از نیم ساعت پرواز در

نزدیک کوه درونته مورد اصابت چند فیر مرمی داشکه قرار گرفت ، قسمت عقب طیاره آتش گرفت ، این که ما چی وضعیت داشتیم خودتان درک کنید، ولی با مهارت پیلوت جوان به ساحه پلجراحی نشست اصطراحی نمود ونجات یافتیم ، و همچنان در جریان فلمبرداری فلم (صبورسرباز) در فرقه قرغه دقیقنا ساعت یازده الی دوازده شب بود ما همه مصروف فلمبرداری بودیم یک باره از کوه های پغمان به ده ها فیرراکت اوان بالای ما پرتاب شد و ما ساعت ها در زیر زمینی ها و چقوریاها پناه بردیم خیلی همان شب وحشتناک بود ولی بخیر گذشت...

پرسش : پیام شما به حیث یک هنرمند سابقه دار و مستعد هنری فلم و سینما ، برای جوانانیکه تازه به دنیای فلم و سینما مراجعه میمایند و به برای علاقمندان این عرصه چه است؟

جواب : کسانیکه تازه به عرصه هنر پا میگذارند، باید علاقه جدی ، استعداد- ذوق و احساس عمیق و عالی در این زمینه داشته باشند. باید در این عرصه آموزش ببینند ، پیوسته با پشتکار خستگی ناپذیر همیشه در تلاش اهداف انسانی و هنری خود باشند و همچنان پیشتر درپیوند با هنر و ادبیات مطالعات گسترده داشته باشند، بویژه آنهاییکه به هنر خلاقه (فلم وسینما) علاقمند اند. آثار و کارکرده های گذشتگان و پیشکسوتان هنر که آثار شان از ارزش های بلند برخوردار است استفاده نمایند. زیبایی ها و ظرافت های هنر سینما را به خوبی دریابند. پیام و اروز دارم تا از تعصبات کور بپرهیزند چون که هنرمند و یا فرهنگی که به بیماری تعصب مبتلا شد ، اندیشه اش تهی از احساس عالی انسانی بوده ودنیای تنگ کوچک دارد و آثار هنری شان هرگز به دل چنگ نمیزند. زیرا هنرمند واقعی رهرو عشق ومعرفت عالی و انسانی بوده، و با درک درست وسالم از مفاهیم و ارایه آن در قالب هنر

فلم و سایر پدیده های هنری با زیبایی تمام دردها نا بسامانی های اجتماعی را در آثار خود انعکاس میدهد.

پرسش : پیام شما منحصیث یک هنرمند افغان که با نام تان اکثریت هم میهنان ما آشنا اند به هموطنان رنجدیده ما که در بدترین وضعی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کلتوری قرار دارند چه است؟

جواب : ننتها پیام بلکه اروزو و باور دارم که در شرایط حساس کنونی کشور یگانه راه نجات مردم ، از کلیه دشواری های موجود، تعهد واقعی جهت رهایی جامعه از چنگ- بدبختی ها تامین وحدت وهمبستگی، ایجاد فضای مطمین کار و تلاش جهت ختم جنگ و استقرار صلح دایمی از همه اولتر تشکل واقعی و هدفمند کلیه نیروهای ترقیخوا ، تحول طلب در یک جبهه وسیع ، واحد به منظور تشکیل یک دولت مردم سالاری می باشد. باید در این امر بزرگ تمامی فرهنگیان - هنرمندان با ساختن آثار های ارزش مند شان که مبتنی بر منافع ملی باشد در این زمینه سهیم باشند.

محترم صبور سرباز همراه با هنرپیشه جاپانی در جریان
فلمبرداری فلم کاریزه های خسپیده

- از شما دوست عزیز صبور سرباز سپاسگزارم که به پرسش های من پاسخ های علمی، ادبی، هنری و مسلکی ارائه نمودید. کارهای مسلکی و هنری شما در عرصه هنر سینما و فلم قابل ستایش و تمجید فراوان است. صحت و سلامتی، پیروزی ها و موفقیت های بیشتر شما در عرصه کاری های مسلکی و هنری تان آرزوی من است .

- جناب محترم انجنیز صاحب مسعود عزیز خدمات مثمر و ارزنده شما در معرفی فرهنگیان، ژورنالیستان، هنرمندان، شعرا، نویسندگان و قلم بدستان کشور ما در دیار غربت و مهاجرت و دور از وطن بی نهایت با ارزش و قابل قدر است.

من هم به شما دوست عزیز و گرامی صحت و سلامتی، موفقیت ،
سرافرازی ، طول عمر ، سعادت و خوشبختی آرزو می کنم .

با عرض ادب و حرمت .

انجنیر عبدالقادر مسعود .